

Madrid, 30 d'octubre de 1958

Sr. J. Vicens Vives.
Barcelona.

Distingit amic,

Opportunament vaig rebre la seva carta del 21, i pocs dies
el sumptuós volum de la història social, on hi tinc una modesta
col·laboració. Ara, després de haver vist publicada aquesta obra, real-
ment profereixo que la meua part no hagués tirat més enfora.
Vaig:estic content amb el que vaig fer-hi, però és molt dubtós
que jo hagués pogut igualar l'aportació de Domínguez Ortiz, coneix-
dor molt més a fons de la matèria. Per contra, l'haver de puntar
el meu nom amb el d'un especialista tant reconegut com el meu
compadre, m'honora i em garanteix sobradament de possibles relly-
cades. Altament crec que Domínguez Ortiz es supera ell mateix
a relació a les seues obres anteriors, i en aquesta poca un resum
digna a les seues recerques sobre el XVIII espanyol.

La il·lustració - tant encertada en la tria, com en la correspon-
ció de gravats i llegendes, gràfics, mapes, esquemes adients al text, etc -
enriqueix aquesta obra, fins el punt de fer-la difícilment suprable,
almenys, per un període de temps ben llarg, en l'esdevenir.

He repassat per damunt el text, i hi he donat diverses voltes (No
podia fer ~~ni~~ més que això donat que este encara ben lluny d'es-
tar bé del tot). Però hi he copiat 2 afirmacions de sin-
gular interès, i ben alligonadores, per cert.

La primera, com la Nova Planta no va ser pas un esperit regal
per a Catalunya, sino una fruita ben difícil de ropegar. Per prime-
ra vegada, els catalans hauran de buscar fora del seu terro-
rent de vida essencialíssim: en una paraula, que en son llarg d'is-
paritat recorre la península, furdant, hi establiment i aprofitant
les situacions a propòsit per a fonamentar una nova Catalunya. No
més així pot ben dir-se que la Nova Planta en va ser paradoxalment
beneficista, però no, per ella mateixa, sino per que en va obligar a fer

la xarxa observació i el fràcs de les manufactures reials d'inspi-
ració col·lectista, per haver-se entestat es Borbon esponsos a instal·lar-
ls en llocs deservits, fora de les rutes de trànsit, i on un esperit
de llure no existia. Això hauria de fer reflexionar als go-
vernants que s'entesten en repetir actualment aquella història

Espero amb dolit l'aparició del pròxim volum, i també la del
Indústries i Política del segle XIX. A la vegada m'aprederia a
rebre el volum de l'Index que sapigü apeguent, encara que pot
ara no pugent col·laborar hi però serà una de les primeres coses
de que m'ocuparé tan bon punt estigü en condicions de reprendre
la feina. Res més, i enhorabona! Apehorant el salut, que Mireia